

۳۵۷/۲

ایران کلید امنیت انرژی جهان

نویسنده: دکتر حمید خنابزهی

استادیار گروه معارف اسلامی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

سرشناسه	سهرابی، حمیدرضا، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	ایران کلید امنیت انرژی جهان/ نویسنده حمیدرضا سهرابی.
مشخصات نشر	تهران: فرهنگ و دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۳۴۶ص.
شابک	978-600-8065-21-0
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	امنیت انرژی — ایران — جنبه‌های سیاسی Energy security — Iran — Political aspects
موضوع	انرژی، منابع — ایران — جنبه‌های سیاسی Power resources — Iran — Political aspects
موضوع	سیاست انرژی — ایران Energy policy -- Iran
موضوع	ایران — موقعیت بین المللی Iran -- International status
موضوع	ایران — روابط خارجی — قرن ۱۴ Iran -- Foreign relations -- 20th century
رده بندی کنگره	۹۵۰.۷۲۷۹۲ س ۸۶ ۱۳۹۷ D :
رده بندی دیویی	۳۳۰.۷۲۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵ ۳۵۱۲۱ :

ایران کلید امنیت انرژی جهان

ناشر: فرهنگ و دانش

نویسنده: دکتر حمیدرضا سهرابی

ناظر چاپ: حامد محبی

شمارگان: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: زمه اول - ۹۸

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۸۰۶۵ - ۲۱ - ۰

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب، ابتدای خیابان آزادی، بعد از مترو، نرسیده به جمالزاده شمالی،

کوچه قائم مقام، پلاک ۳

تلفن: ۶۶۴۲۴۱۰۱ - ۶۶۹۱۸۵۸۴ - ۶۶۴۲۴۱۰۱ نمابر: ۶۶۴۲۴۱۰۱

Site: www.farhangodanesh.com

Email: info@farhangodanesh.com

فهرست مطالب

۷	چکیده
۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: اصلاحات و مفاهیم تخصصی
۱۱	رئوپولیتیک
۱۱	امنیت انرژی
۱۲	امنیت ملی
۱۳	رئواکونومیک
۱۳	استراتژی
۱۳	رئو استراتژی
۱۴	قدرت هوشمند
۱۵	فصل دوم: ایران در نظریه‌های ژئوپلیتیک
۱۵	نظریه هارتلند
۱۹	نظریه کمربند شکننده
۲۳	نظریه بیضی انرژی استراتژیک
۲۵	نظریه امنیت دست جمعی
۲۸	جمع بندی
۳۱	فصل سوم: منابع انرژی ایران
۳۲	جغرافیای منابع انرژی ایران
۳۵	حوزه نفت و گاز خلیج فارس
۴۶	تنگه هرمز
۵۲	جزیره هرمز

۵۴.....	جزایر سه گانه ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک.....
۵۹.....	جزایر سه گانه و ادعای مالکیت توسط امارات متحده عربی.....
۶۱.....	جزیره قشم.....
۶۳.....	جزیره هنگام.....
۶۴.....	جزیره لاوان.....
۶۶.....	جزیره خارک.....
۶۸.....	جزیره لارک.....
۶۹.....	جزیره سیری.....
۷۱.....	رودخانه اروندر.....
۷۶.....	نفت و گاز دریای خزر.....
۸۳.....	منابع نفت و گاز میدان ها.....
۸۵.....	منابع نفت و گاز دریای عمان.....
۸۸.....	بندر چابهار.....
۸۹.....	جایگاه ایران در جغرافیای انرژی جهان.....

۹۷..... فصل چهارم : ساختار امنیت انرژی جهانی

۹۸.....	امنیت انرژی.....
۱۰۱.....	رویکرد مختلف بازیگران جهانی نسبت به امنیت انرژی.....
۱۰۲.....	رویکرد اول : رویکرد مصرف محور (مصرف- سود).....
۱۰۳.....	رویکرد دوم : انرژی بویژه نفت و گاز به مثابه سلاح.....
۱۰۴.....	رویکرد امنیت انرژی و توسعه جهانی.....
۱۰۵.....	امنیت انرژی ایالات متحده آمریکا.....
۱۰۶.....	راهبردهای انرژی ایالات متحده آمریکا در هارتلند انرژی جهان.....
۱۰۶.....	جلوگیری از تسلط رقبا بر منابع نفتی خلیج فارس و دریای خزر.....
۱۰۷.....	کنترل و نظارت هرچه بیشتر بر آبهای اقیانوس هند، تنگه هرمز و خلیج فارس.....
۱۰۸.....	حفظ جریان باثبات نفت.....
۱۰۹.....	کنترل بهای نفت در بازار جهانی.....
۱۰۹.....	تنوع بخشی به منابع عرضه نفت.....

۱۰۹	تقویت تولید و ذخیره سازی نفت در داخل
۱۱۰	اهمیت خلیج فارس در امنیت انرژی آمریکا
۱۱۵	اهمیت تنگه هرمز در امنیت انرژی آمریکا
۱۱۶	کانال انرژی جهان
۱۱۷	راهبرد مبادلات تجاری
۱۱۸	اهمیت ارتباطی
۱۱۹	گرائینگ دفاعی - تهاجمی
۱۲۰	تهدید مسدود شدن تنگه هرمز توسط ایران
۱۲۷	اهمیت جمع دریای خزر در امنیت انرژی آمریکا
۱۳۸	امنیت انرژی اتحادیه اروپا
۱۴۰	تحریم نفتی ایران: وسط اتحادیه اروپا
۱۴۸	امنیت انرژی شرق آسیا
۱۵۲	امنیت انرژی حوزه دریای خزر
۱۵۹	قیمت نفت و امنیت انرژی
۱۶۰	دیپلماسی انرژی در جمهوری اسلامی ایران
۱۶۶	بازارهای آینده انرژی ایران
۱۶۶	آسیای مرکزی
۱۶۸	شرق دور
۱۶۹	کشورهای حاشیه خلیج فارس
۱۶۹	اروپا

فصل پنجم: ژئوپولیتیک ایران و امنیت انرژی جهانی

۱۷۱	ایران و امنیت انرژی ایالات متحده آمریکا
۱۷۲	ایران و امنیت انرژی اتحادیه اروپا
۱۷۹	ایران و امنیت انرژی حوزه دریای خزر
۱۸۷	ایران و امنیت انرژی روسیه
۱۹۴	ایران و امنیت انرژی حوزه آسیا
۲۰۰	ایران و امنیت انرژی چین
۲۰۳	

ایران و امنیت انرژی ژاپن ۲۰۶

ایران و امنیت انرژی هند ۲۰۸

فصل ششم: تجزیه و تحلیل موضوع براساس مدل «swot» ۲۱۳

روش تجزیه و تحلیل (swot) ۲۱۳

استراتژی‌ها ۲۱۵

استراتژی‌های تهاجمی (SO) ۲۱۵

استراتژی‌های محافظه کارانه (WO) ۲۱۵

استراتژی‌های رقابتی (ST) ۲۱۶

استراتژی‌های تدافعی (WT) ۲۱۶

- داشتن منابع انرژی سنگ نفت و گاز ۲۱۷

تهدید به حمله نظامی ۲۶۵

سیاسی-امنیتی شدن پرونده هسته‌ای ایران در شورای امنیت ۲۷۷

وضعیت بحرانی در کشورهای دوست ایران در منطقه ۲۸۶

سخن پایانی ۲۹۹

فهرست منابع ۳۲۱

Abstract: ۳۴۶

چکیده

این کتاب با هدف بررسی و تحلیل نقش ژئوپولیتیک جمهوری اسلامی ایران در امنیت انرژی جهانی جهت استفاده بهتر و بهینه از این موقعیت، شناخت تهدیدها و استفاده حداکثری از فرصت‌های ژئوپولیتیکی می‌باشد. چارچوب نظری این پژوهش بر اساس نظریات بیضی استراتژیک، نقش خفیه کمپ، نظریه کمربنده شکننده سائول بی کوهن، نظریه هارتلند انرژی جهان سرچفورسکیندر و نظریه امنیت دست جمعی می‌باشد که با روش مدیریت استراتژیک «SWOT» مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته شد.

بر اساس بررسی‌های انجام شده، مزایای تقاسم منابع انرژی در کشورهای صنعتی جهان مانند ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا با تقاضای رو به افزایش کشورهای شرق و جنوب آسیا مانند هند و چین باعث شده این بیضی انرژی استراتژیک با مرکزیت جمهوری اسلامی ایران نقشی فعال‌تری را در سیاست‌های جهانی بازی کند. با توجه به نیازهای نفتی اکثر قدرت‌های بزرگ، ایالات متحده آمریکا سعی می‌کند از منابع انرژی به عنوان یک اسلحه برای اداره امور جهانی و تحقق بخشیدن به نظام هژمونی غربانه‌اش استفاده کند. در شرایط کنونی آنچه بازار جهانی انرژی نیاز دارد، نظامی فراگیر مبتنی بر نگرش امنیت بین‌المللی و بازی برد-برد به امنیت انرژی است، که نفع و سهم متناهی تمام بازیگران بازار جهانی انرژی را شامل شود. لذا امنیت انرژی جهانی مستلزم ایجاد «امنیت جمعی» می‌باشد.

بعلاوه جمهوری اسلامی ایران می‌تواند با احداث خطوط لوله نفت و گاز در سراسر کشور، راه اندازی خطوط لوله‌های فرامرزی، استفاده حداکثری از میدانهای مشترک نفت و گاز با کشورهای همسایه، استفاده بیشتر از روش سواپ در ارتباط با کشورهای حوزه آسیای میانه و قفقاز، توجه به انرژی‌های جاگزین، رها شدن از اقتصاد تک محصولی متکی به نفت،

جلوگیری از ساخت جزایر مصنوعی توسط کشورهای همسایه در خلیج فارس و دریای خزر، حضور جدی در سازمانهای منطقه ای مانند اوپک و مجمع کشورهای صادر کننده گاز باعث افزایش ارتقا جایگاه خود در تامین امنیت انرژی جهان شوند. بنابراین تعامل جمهوری اسلامی ایران با کشورهای منطقه و جهان زیر بنای محکمی برای تامین امنیت انرژی جهانی است.

www.ketab.ir